

slovenski narod častil Prešerna in ostal zvest Bogomilini žrtvi in Črtomirovemu spreobrnjenju. — Prvemu slovenskemu literarnemu epu se je pred sto leti pridružila tudi prva slovenska povest — Ciglerjeva »Sreča v nesreči«, ki je bila sicer še pod velikim vplivom nemške književnosti, a vendar kaže, da tudi slovenski jezik more služiti ne le za katekizme in molitvenike in povestice Krištofa Schmidta, temveč tudi leposlovni prozi nasploh. — Vsi naši časniki, revije, pa še šole in društva so obhajali v marcu stoletnico Stritarjevega rojstva. Stritarjevo ime pa ni znano le našim književnikom, temveč prav tako mladini. Saj je ta veliki pesnik, pisatelj in kritik tudi eden izmed naših najvestnejših vzgojiteljev književnega naraščaja in slovenske mladine sploh, saj se je v zadnjih letih svojega pisateljavanja posvetil le delu za naše najmlajše. Kdo od vas, moji čitatelji Vrta, še ni naletel v čitankah na Stritarjeve pesmice, povestice in igrice, kdo še ni čital njegovih Lešnikov, Jagod in zbirke Pod lipo? To so dela, ki so med prvimi v našem mladinskem slovstvu, zato se tudi naš mladinski list Vrtec toplo pridružuje praznovanju Stritarjevega stoletnega rojstnega jubileja. — Važno stoletnico obhaja letos tudi slovansko je-

zikoslovje: 1836 je namreč Jernej Kopitar izdal znamenit spomenik starocerkvenoslovenskega jezika, tkzv. Glagolita Clotianus, ki ga je tudi primerno obrazil. — Pa tudi slovenski književni jezik praznuje važno obletnico: letos potече devetdeset let, odkar pišemo Slovenci z gajico, ker je Janez Bleiweis 1846 v svoje Novice sprejel nov češko-hrvatski črkopis in opustil dotedanjo pisavo: bohoričico, ki je bila pri nas v rabi 300 let, od Trubarja do Prešerna. — Dalje obhajamo letos osemdesetletnico (1836) rojstva pesnika Antona Aškercja, ki ga gotovo poznajo čitatelji Vrta kot našega najboljšega pesnika balad in romanc. Tudi njegovo ime bo ostalo za vedno v našem slovstvu, saj so pesmi: Mejnik, Ponočna potnica, Brodnik, Mutec osojski, Godčeva balada, Stara pravda, Anka itd. pravi biseri v slovenskem pripovednem pesništvu. — Slovenski roman praznuje letos 70-letnico svojega rojstva (1866). Pred 70 leti je Josip Jurčič izdal prvi slovenski roman »Deseti brat«. — In še bomo letos praznovali 60-letnico Cankarjevega in Kettejevega rojstva, 30-letnico Gregorčičeve smrti in še ta ali oni jubilej, ki pa bomo o njih še posebej poročali. F. J.

## Za dobro voljo

### Lovec, vrabec in čebela.

Igra se v sobi ali tudi na prostem. Število igralcev znaša od 20—40.

Igralci, izvzemši treh, tvorijo krog tako, da se primejo za roke in jih drže v višini ramen. Med tremi prostimi igralci ima prvi vlogo lovca, drugi vrabca, tretji pa vlogo čebele. Vsi trije se postavijo zunaj kroga v enaki medsebojni razdalji.

Lovec zasleduje vrabca, čuvati se pa mora čebele; vrabec sledi čebeli, varovati se pa mora lovca; čebela pa preganja lovca, a se mora izogibati vrabca. Tako preganjajo drug drugega ter se love zunaj in znotraj kroga. Ko vsak ujame svoj plen, se odberó novi igralci v vlogah lovca, vrabca in čebele, in igra se nadaljuje. Igralci, ki tvorijo krog, ne smejo ovirati lovečih se pri teku.

Ta igra nauči igralce pazljivosti kakor tudi hitrih pomislov in nagle odločitve.

### Lovci na berglah.

Kakih deset lovcev na berglah teka za jelenom, ki hodi peš. Lovci skušajo spraviti jelena v kot dvorišča ter se ga dotakniti z eno berglo, medtem ko morajo na drugi obdržati ravnotežje.

Jelen, katerega lovci ujamejo, postane lovec, oni igralec pa, ki je ujel jelena, pa prevzame vlogo jelena.

Ščetinar. Gospod učitelj pripoveduje učencem o domačih živalih, o njih koristi, prehrani i. dr. Ko je obdelal konja, kravo, psa, mačka, je vprašal, če poznajo še kakšno prav koristno žival. Da bi laže ugenili, je našteval: »Ima ščetinaste lase, je umazana, se valja po blatu in se poja tam po dvoriščni tla! med kokošmi in zajci... No, kdo že ve?« — Sosedov Janezek: »To je pa moj bratec, gospod učitelj!«

Šale. — Jožica: »Kako sem srečna, da se nisem rodila na Francoskem!« — Francek: »Zakaj?« — Jožica: »Ker ne znam niti besedice francoski.«

Betežen stari oče pravi svoji tudi betežni in bolehní vnukinji: »Slišiš, Jožica, če bova oba hkrati umrla, naj naju oba zagrebejo v isto jamo! Kar v isti rakvi lahko počivava.« — »O ne,« se oglasi Jožica, »tisto pa že ne, vi preveč smrčite!«

Oče: »Kako da je moja britev nenadoma tako otopela, da kar nič ne reže?« — Francek: »Ko sem včeraj z njo rezal trske, je bila še izvrstna!«

Kako so odkrili tatu. Pripovedujejo, da se je v nekem društvu zgodila tatvina.

Pa se je našel neki čarovnik, ki je trdil, da bo takoj dobil tatu, ki so ga že dolgo brezuspešno iskali. Društvenim članom je bilo to seveda zelo všeč. Čarovnik je spravil člane v neko sobo, upihnil svečo, da je zavladala popolna tema, pokril črnega petelina z rešetom in ukazal vsem po vrsti, naj pristopijo, dvignejo rešeto in pogladijo petelina po hrbtu. »Dobro vem,« pravi čarovnik, »da bo petelin, čim se ga dotakne tat, takoj glasno zakikirikal.« — Vsi so pristopili, vsi pogladili petelina po hrbtu, toda čarovnikova napoved se ni uresničila: petelinu še od daleč ni prišlo na misel, da bi zakikirikal. Že so se vsi oddahnili in se posmehovali čarovniku, češ, pojdi k vragu s svojo umetnostjo. Pa nenadoma vzklikne čarovnik: »Prižgite svečo in mi vsi po vrsti pokazite roke!« In čarovnik pregleduje roke: vse so bile črne, kajti čarovnik je bil črnega petelina namazal s sajami, le eden od njih je imel lepo čiste, bele roke, — ker se ni upal dotekniti petelina, da bi ga ne izdal. Ta je bil namreč tat. »Primiti ga, tatu,« je zaklical čarovnik in zgrabil belorokca za vrat. »Kdor ima sajaste roke, ta ima čisto srce, pri temle kradljivcu je pa nasprotno,« je dejal čarovnik, in društvo je tatu izročilo sodišču.

**Ljudski glas...** o skopuštvo. Tako-le beremo: V neki župnijski cerkvi je duhovni pastir v pridigi dokazoval grešnost in slabo ime skoposti. Rekel je med drugim: »Dragi poslušalci. Rad bi vam opisal, kako je skopost res zaničevanja vredna grdobija. Zato vam omenjam najprej raznovrstne rokodelce in razna zaposlenja, ki si z njimi služite vsakdanji kruh, ki imenujem zapovrstjo nekatere taka opravila, pa naj se dotični oglase, da so tukaj.

Torej: Ali je kateri krojač tukaj? — »Da, gospod, smo tukaj!« so se odzvali mojstri. Je kateri kovač v cerkvi? — »Da, smo,« g. župnik. — Kaj pa mesarji? »So tudi.« — Gotovo so tudi čevljarji. »Tudi,« je bil odgovor. Tako je šlo dalje. Med vprašanji je bilo tudi eno, ki ga niso

pričakovali: Ali so tudi skopuhi tukaj? — Nič odgovora.

»Glejte,« pravi duhovnik, »da ni nobene grše in zaničevanja vredne obrti, kot je skopuštvo.«

Še ena: Duhovnik je previdel na smrt skopuha. Ko mu je hotel podeliti zakrament maziljenja, je imel bolnik desnico skrito. Duhovnik vpraša: »Kje pa je desna roka?« — Bolnik odgovori: »V desnici imam ključe od blagajne.«

**Preberi — potem podpiši!** Kolikokrat se zgodi, da nič ne preberemo, ali vsaj točno ne, kar podpišemo. To se največkrat pripeti med izobraženci, ki so močno zaposleni, pa meni nič tebi nič dostavijo svoj — povečini seveda nečitljiv — podpis. Dokaz tej trditvi je tale »potegavščina«: Na neki ameriški univerzi je skupina dijakov sestavila okrožnico, ki je z napačnim naslovom romala med dijaštvom. Brez pomisleka so jo podpisovali drug za drugim dijaki pa tudi profesorji. In vsebina precej dolgovезne vloge je bila? Vsi podpisani, ki jih je bilo 150, so prosili vlado, naj jih v prihodnjih petih dneh umori.

To je bilo smeha, ko je prišla stvar na dan!

**Izborna sredstvo.** Angleški pisatelj in satirik Shaw je znan po svojih deloma ostrih, deloma šegavih izrekih in dovtipih. Ljudje so prihajali k njemu v posvete v vsakovrstnih zadevah, samo da bi mogli četudi samo kaj malega spregovoriti s tem imenitnim možem. Nekoč ga obišče neznanec, ki je trdil, da mnogo trpi zaradi tega, ker v spanju hodi. (Navadno pravimo takim, da jih luna nosi.) Shaw je bil vprav v neki odlični družbi. Naprošen, naj zapiše prosilcu kako zdravilo ali da primeren svet, se umakne v drugo sobo, vzame papir in napravi »recept«. Izroči ga bolezniku s pristankom: »Tako! To zdravilo lahko kupite v katerikoli železnini.« V železnini? se začudi bolnik sam pri sebi in odide, da bi čim prej prebral navodilo slovečega pisatelja. In kaj je bilo zapisano? »Tri škatlice priponskih žebličev — vsak večer okrog postelje nastlati!«

## Rešitve, uganke in druga

### Rešitev ugank:

#### Kakor igra...

Življenje je igra s kartami. Pazi, kako boš igral, da je ne izgubiš!

#### Skrit pregovor.

Ni vse zlato, kar se sveti.

### Posetnica.

Naročnika, ki nista poravnala naročnine.

**Uganke iz 8. štev. so pravilno rešili:** Holozan Emil, Vevče; Jug Zlatica, Studenci pri Mariboru; le dve pa: Svoljšak Ivan, Marijan in Matko, Dob pri Domžalah.

Izžreban je bil za 8. štev.: Holozan Emil, Vevče.